

ÜLEVAADE

SAAJA:	Eesti Vabariigi Valitsus
ESITAJA:	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
KUUPÄEV:	7. detsember 2010
TEEMA:	2-3. detsembri 2010. a EL transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu istungi ülevaade

Lühidalt:

2-3. detsembri 2010. a transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogus olid arutlusel transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika küsimused.

2. detsembril olid arutlusel transpordiküsimused.

Maismaatranspordi valdkonnas saavutati poliitiline kokkulepe liikluskaristuste piiriülest täitmist lihtsustava direktiivi eelõu ettepaneku osas ning võeti vastu Euroopa tulevase kümnendi liiklusohutuse teemalised nõukogu järeldused. Lisaks arutati Euroopa ühtse raudtee ala direktiivi eelnõu suunal tehtud tööd.

Intermodaalsetes küsimustes võttis nõukogu teadmiseks eduaruande Galileo programmil põhineva satelliitraadionavigatsioonisüsteemi kaudu pakutava avalikule reguleeritud teenusele juurdepääsu võimaldamise kohta

Merenduses võeti vastu nõukogu järeldused veetranspordi integreerimise kohta EL logistika- ja transpordiahelasse. Lennunduse valdkonnas kiideti heaks komisjoni esitatud raport lennundusjulgestusega seotud meetmete kohta.

3. detsembril käsitleti energeetika, telekommunikatsiooni ja infoühiskonna teemasid. Energeetika valdkonnas võeti vastu kahed nõukogu järeldused, millest üks käsitles tarbijasõbralikumat energiapoliitikat ning teine avamere nafta- ja gaasitootmise ohutuse probleeme. Ministrite mõttevahetus toimus Euroopa Liidu energiastrateegia 2020 ning energeetika infrastruktuuri prioriteetide teatise osas, kus valdav osa ministreid väljendasid toetust teatistes esitatud eesmärkide osas. Rõhutati energia infrastruktuuri investeringute olulisust, energiasäästu meetmete vajalikkust ja energia välissuhete tõhustamist. Komisjon ja eesistuja jagasid informatsiooni ka EL energeetika välissuhetest.

Telekommunikatsiooni- ja infoühiskonna valdkonnas võeti teadmiseks eesistuja esitatud eduaruanne raadiospektripoliitika programmi otsuse arutelude hetkeseisust ning samal teemal toimus ka ministrite arvamuste vahetus. Lisaks võeti teadmiseks eduaruanne Euroopa Võrgu- ja Infoturbe Ameti (ENISA) määruse muutmise hetkeseisust ning kiideti heaks kahed nõukogu järeldused – „Euroopa digitaalne tegevuskava“ ja „Innovatiivne Liit vastastikune täiendamine“ ning Euroopa lairibaühenduse kohta.

Pikemalt:

Maanteetransport

- 3. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega hõlbustatakse karistuste piiriülest täitmist liiklusohutuse valdkonnas**
- Järeldus poliitilise kokkuleppe kohta

Nõukogu saavutas poliitilise kokkuleppe.

Viimase hetke muudatusena lahendati võimalikke põhiseaduslikke probleeme lahendamiseks artiklis 4 parandus isikuandmete ja menetlusprotsessi delikaatsuse suurendamiseks. Mõnes sõnavõtus mainiti rahulolematust õigusliku aluse valiku ja dokumendi ambitsioonikuse madala tasemega. Kahe liikmesriigi puhul tehti protokollil märke 3-kuulise tähtaja rakendamise kohta, mille jooksul neil on võimalus teatada meetmega ühinemisest.

- 4. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (uuesti sõnastatud)**
- Eduaruanne
 - Poliitiline mõttevahetus

Arutelu tugines Eesistuja poolt esitatud kolmele küsimusele.

1. Millisel viisil võiks riiklike raudteefrastruktuuri arengustrateegiate koostamine soodustada investeringuid raudtee sektoris?

Riiklike arengustrateegiate koostamist ja avaldamist peeti positiivseks, sest see võimaldab pikaajalisi investeringuid taristusse, suurendab läbipaistvust ja LR vahelist koostööd. Samas ei tohi liikmesriike liigselt kammitseda ja tuleb arvestada riigieelarveliste põhimõtetega. Korra kõlas ka arvamus, et raudteestrategiaga seonduv on siseriikliku õiguse küsimus.

2. Kuidas peaks raudtee kasutustasude diferentseerimine müra määra alusel pakkuma tõhusat stiimulit müra tekitavate vagunite moderniseerimiseks EL-s ning seeläbi vähendama müra?

Müratasu rakendamise peaksid otsustama liikmesriigid individuaalselt ning müratasu rakendamise ei tohi halvendada konkurentsivõimet võrreldes maanteetranspordiga. Arvestama peab teistsuguse ülesehituse ja taristuga liikmesriikide vajadustega. Tasude diferentseerimise asemel tuleb pigem toetada vähema müratasemega veeremi tootmist ja ostmist.

3. Millised omadused peaksid olema ajutisel raudtee kasutustasude vähendamise mehhanismil, et soodustada ETCS kasutuselevõttu?

ETCS kasutamistasude vähendamine peab olema vabatahtlik, tuleb vältida ettekirjutusi. Raudtee kasutustasude vähendamist sõltuvalt ETCS kasutamisest võib rakendada alles siis kui see tehniline abivahend on standardiseeritud ja ühtne. Sellisel juhul tuleb tasude vähendamist hinnata komplekselt ja kulutõhususest lähtudes – pidada silmas selle mõju eelarvele.

Intermodaalsed küsimused

- 5. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, mis käsitleb Galileo programmil põhineva satelliitradionavigatsioonisüsteemi kaudu pakutava avalikule reguleeritud teenusele juurdepääsu võimaldamise korda**
- Eduaruanne

Nõukogu võttis eduaruande teadmiseks.

Merendus

- 7. Veetranspordi täielik integreerimine Euroopa Liidu logistika- ja transpordiahelasse**

Nõukogu kiitis järelduste teksti heaks. Eesti ja veel mõned Läänemereäärsed riigid tänasid, et tekstis on mainitud madala väävlisaldusega laevakütuse kasutamise kohustusega kaasnevat probleemi. Mainiti ka võrdsete tingimuste kehtestamist kogu EL piires.

- 8. Lennundusjulgestusega seotud meetmed**

Liikmesriigid kiitsid komisjoni esitatud raporti heaks ja ootavad komisjonilt järgmisel nõukogul eduaruannet raportis mainitud tegevuste rakendamisel.

Komisjon informeeris, et mitmed riigid on piiranud või peatanud lennud Jeemenisse. Liikmesriigid avaldasid muret Jeemenis ja Somaalia piirkonnas toimuvate terrorismiilmingute suhtes. Mainiti ka, et oluline on rakendada julgeoleku meetmeid läbi ICAO. See on oluline, et tagada ülemaailmsete reeglite kehtestamine. Terrorismist tulenev oht on peamiselt pärit kolmandatest riikidest. Uute meetmete rakendamisel peab kaaluma nende vajalikkust, kiirustada ei ole mõtet. Samas tuleb vältida ülereguleerimist

- 9. Komisjoni teatis „Euroopa kui liiklusohutusala: poliitikasuunised liiklusohutuse valdkonnas aastateks 2011–2020”**
- Nõukogu järelduste vastuvõtmine

Nõukogu võttis järeldused vastu.

ENERGEETIKA

- 10. Tarbijasõbralikum energiapoliitika**

Nõukogu võttis vastu järeldused tarbijasõbralikuma energiapoliitika teemadel.

11. Komisjoni teatis „Avamerel nafta ja gaasi tootmise ohutusega seotud probleemid”

Nõukogu võttis vastu järeldused avamerel nafta tootmise ohutuse tagamise küsimustes.

12. Uue Euroopa energiasüsteemi 2011–2020 väljatöötamine

a) Komisjoni teatis „Energeetika 2020: Konkurentsivõimelise, säästva ja turvalise energia strateegia“

b) Komisjoni teatis „Energiainfrastruktuuride prioriteedid 2020. aastaks ja pärast seda“

EL energiasüsteemi 2011-2020 ja infrastruktuuri paketi prioriteetide teatiste osas toimus ministrite mõttevahetus.

Liikmesriigid olid üldiselt positiivsed energiasüsteemis seatud eesmärkide suhtes. Infrastruktuuri arendamise osas jagunesid arvamused kaheks, kus peaaesjalikult netomaksjad riigid rõhutasid, et turujõud peaksid infrastruktuuri investeeringud tagama ning avalik sektor saab selleks luua vaid sobiliku raamistikku. Teised liikmesriigid viitasid küll turujõudude olulisele rollile investeeringute tegemisel, kuid pidasid vajalikuks ka teatud olukordades EL poolse rahastamise vajadust.

Liikmesriigid rõhutasid energiatõhususe olulisust, samas ei soovitud kohustusliku EL energiasäästu eesmärgi seadmist. Peamiseks põhjuseks toodi adekvaatse meetodika puudumist energiasäästu mõõtmiseks. Rõhutati energiasäästu olulisust ehitiste ja transpordisektori puhul, samuti toodete energiatõhususe tagamist ökodisaini ja energiamärgistuse nõuete kaudu.

Viidati ka omamaiste fossiilsete energiaallikate parema ärakasutamise ja tähtsustamise vajadusele.

Energia välisdimensiooni puhul räägiti traditsiooniliselt „ühel häälel rääkimisest”, ning toodi välja ka energiasuhetes kolmandate riikidega vastastikkuse printsiibi rakendamise olulisust.

Liikmesriigid viitasid üldiselt, et taastuvenergia puhul ei saa nõustuda toetuskeemide harmoniseerimisega, põhjendades, et muudatused avaldaksid investimiskeskkonnale negatiivset mõju.

Eesti väljendas üldjoontes toetust strateegiale ja infrastruktuuri paketele ning tõi oma sõnavõtu välja järgmised prioriteedid: 1) Infrastruktuur ja selle rahastamine – Kuigi infrastruktuuri investeeringud peaksid toimuma üldjuhul turupõhiselt, ei pruugi see olla alati piisav - perifeersete piirkondade ühendamisel on avalik rahastamine oluline, ka EL poolne rahastamine. Vajalik on ka regionaalne koostöö, kus positiivseks näiteks on BEMIP (Läänemere energiaühenduste kava); 2) Tarbijakaitse – Oluline on komisjoni tugevam initsiatiiv kohustamaks turgu domineerivaid energiaettevõtteid järgima tarbijate õigusi ning rakendada neid õigusi käsitlevaid sätteid; 3) Kohalikud energiaallikad – Oluline on tagada kohalike energiaallikate efektiivne kasutamine; 4) EL energia välisdimensioon - Energiasuhetes kolmandate riikidega tuleb tagada „võrdsed mängureglid” ja vastastikkuse põhimõtte rakendamine.

13. Energeetikaalased välissuhted

Energiavolinik andis ülevaate EL-USA koostööst ning EL-Venemaa koostööst.

Venemaaga on toimunud mõned olulised kohtumised, kus põhiteemaks on olnud arutelu, kuidas muuta EL siseturu reegleid Venemaale vastuvõetavaks. Komisjoni huviks on see, et leitaks põhimõtteline lahendus gaasi varustuskindluse seisukohalt, mis vastaks ka Venemaa huvidele.

TELEKOMMUNIKATSIOON JA INFOÜHISKOND

14. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega luuakse esimene raadiospektripoliitika programm

Eesistuja esitatud eduaruanne võeti teadmiseks ja arutati mõningatel poliitiliselt tundlikemal teemadel. Liikmesriikide jaoks on mõnevõrra problemaatiline, kui sagedusi käsitledes hakatakse vaatlema siseturuga mitteseotud teemasid (probleemiks täpsemalt julgeoleku tagamiseks kasutatavad sagedused). Samal põhjusel võib kerkida probleeme kui käsitletakse sageduste üle-Euroopalise ülevaate koostamist, lisaks protsessiga kaasnevad kulud. Tähtaegade osas on vaja lahendust küsimuses, mil moel tagada kindlus liikmesriikidele, kelle jaoks sageduste vabastamine sõltub kolmandatest riikidest või siseriiklikest asjaoludest. Komisjon (ja EL) ei tohi rahvusvahelistel läbirääkimistel liikmesriikide vabadusi piirata, küll aga peaks nad pakkuma „tuge“ sageduspoliitiliste eesmärkide saavutamisel.

15 ja 16. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 460/2004 (millega luuakse Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet) seoses selle kestusega ja

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Võrgu- ja Infoturbeameti (ENISA) kohta

Eesistuja esitatud eduaruanne võeti teadmiseks.

17. Kahe Euroopa 2020 juhtalgatuse „Euroopa digitaalne tegevuskava” ja „Innovaatiline liit” vastastikune täiendamine

Nõukogu järeldused kiideti heaks.

18. Euroopa lairibaühendus (investeering digitaalvaldkonnale tuginevasse majanduskasvu)

Nõukogu järeldused kiideti heaks.

Muud küsimused

Transport

a) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet

Nõukogu võttis info teadmiseks.

Mitmed liikmesriigid olid eelnõu suhtes kriitilised, peamise põhjusena nähakse liikmesriikide rolli ülevõtmist EMSA poolt ja EMSA kulude kasvu.

Transpordivolinik püüdis siluda olukorda, mainides, et tema on isiklikult igasuguste kulude kasvu vastu. Tõi näitena, et praegu puudub EMSA-l volitus tegeleda puurtornidelt tulnud reostuse tõrjega. Samas oskusteave ja tehnilised vahendid on EMSA-l olemas.

b) Rahvusvaheliste merenduskonventsioonide rakendamine liikmesriikides

Nõukogu võttis info teadmiseks.

Komisjon rõhutas vajadust, et liikmesriigid ratifitseeriks IMO konventsioone. Eraldi toodi välja MARPOL lisa VI, mida ei ole ratifitseerinud 5 EL riiki.

c) Türgi poolt Küprose suhtes kohaldatavate piiravate meetmete kahjulik mõju, ELi meretransport ja vabakaubandus

Nõukogu võttis info teadmiseks.

Küpros oli ettevalmistanud põhjaliku ettekande kuidas Türgi ei luba oma sadamatesse Küprose lipuga, Küprose omanike või mõnest Küprose sadamast saabunud laeva. Majanduslik kahju on suur.

Komisjon tõdes, et nemad ei saa midagi teha.

d) Lennundusalane tippkohtumine (Brügge, 25.–28. oktoober 2010)

Nõukogu võttis info teadmiseks. Sõnavõtte ei olnud.

Deklaratsioon sisaldab 20 tegevust nagu vajadust: SES-i rakendamiseks, efektiivsusnäidikute loomist, ühtseid julgestusstandardite loomist.

e) Aruanne õhustranspordi valdkonnas üldise kokkuleppe sõlmimiseks Brasiilia Liitvabariigiga peetavate läbirääkimiste kohta

Nõukogu võttis info teadmiseks. Sõnavõtte ei olnud.

f) Euroopa transpordisüsteemi vastupidavuse suurendamine: reisijate ja kauba katkematu liikumise tagamine ootamatu kriisi korral transpordisektoris

Nõukogu võttis info teadmiseks. Sõnavõtte ei olnud.

g) Kollokvium teemal „Raudtee ühendab Euroopat” (Liège, 15. november 2010)

Nõukogu võttis info teadmiseks. Sõnavõtte ei olnud.

Eesistuja sõnul rõhutati vajadust, et raudtee peab jätkama keskendumist kliendirahulolu saamiseks, sarnaselt lennundusele tuleb luua võrgustikke, julgustada uute ettevõtete teket ja suurendada läbilaskevõimet.

h) Teine rahvusvaheline ministrite konverents keskkonna ja energeetika teemal transpordisektoris - MEET 2 (Rooma, 8.–9. november 2010)

Nõukogu võttis info teadmiseks. Sõnavõtte ei olnud.

i) Ühtne Euroopa taevas: tulemuslikkuse eesmärgid

Nõukogu võttis info teadmiseks. Sõnavõtte ei olnud.

Komisjon informeeris, et 13 kuu pärast rakenduvad tulemuslikkuse eesmärgid.

Energeetika

i) Euroopa majanduse elavdamise energeetikakava

Nõukogu võttis eesistuja informatsiooni teadmiseks.

j) Musta mere majanduse koostöö.

Liikmesriigid võtsid Kreeka delegatsiooni poolt esitatud informatsiooni teadmiseks.

k) Kagu-Euroopa energiakonverents: „Piirideta energeetika – rahvuslikust lähenemisest regionaalsele lähenemisele“ (Sofia, 30.11.2010)

Bulgaaria informeeris, et energiakonverentsil räägiti regionaalsest integratsioonist ja gaasi- ja elektriinfrastruktuuri küsimustest. Arutati piirkonna 10-aastase energiavõrgustike arendamise kava väljatöötamist, mis panustab ka EL eesmärkide täitmisse.

Liikmesriigid võtsid informatsiooni teadmiseks.

l) Biomassi jätkusuutlikkus

2010.a. veebruaris esitas komisjon raporti, kus käsitles biomassi säästuskriteeriume. Raportis kohustuslikke säästuskriteeriumeid vajalikuks ei peetud, kuna taoliste kriteeriumide täitmisega seonduvad kulud võivad osutada liiga suurteks. Portugali delegatsioon soovis komisjonilt edasist analüüsi biomassi säästuskriteeriumide kehtestamise osas. Osad liikmesriigid, s.h. Eesti, rõhutasid, et ei toeta kohustuslikke säästuskriteeriumeid biomassile, mis võiksid väikestele ettevõtetele tekitada olulist halduskoormust ning muuta taastuvenergia eesmärkide saavutamise keeruliseks. Komisjon avaldab järgmise raporti teema kohta 2011.a. lõpus.

Telekommunikatsioon ja infoühiskond

m) Aruanne rändlusteenuste arendamise kohta Euroopa Liidus

Komisjon tegi lühikese ettekande, kus viitas võimalusele, et tehnoloogia võib pakkuda ka muid lahendusi *roaming*'u probleemide lahendamiseks kui hinnalagede kehtestamine – pikaajaline siht on siiski konkurentsipõhimõtete järgi toimiv *roaming*'u turg.

n) Interneti Haldamise Foorum (IGF)

Komisjon kiitis Leedut sel aastal tehtud töö eest. Komisjon on suhteliselt veendunud, et IGF-i jätkamist ollakse valmis toetama.

o) Järgmise eesistujariigi tööprogramm

Ungari andis ülevaate oma eesistumise prioriteetidest telekommunikatsiooni ja infoühiskonna valdkonnas. Need on digitaalse tegevusava rakendamine ja juunikuine Digital Assembly sellega seoses, ENISA ja RSPP ettepanekutega edasi liikumine (ehk poliitilised kokkulepped). ENISA ja turvalisuse kontekstis juhivad ungarlased seejuures tähelepanu eID küsimusele ning RSPP-ga seoses mainitakse positsioonide koordineerimist WRC-12 tarbeks. Lisaks on mainitud eValitsuse tegevuskava, roaming, universaalteenus, interneti haldus ja vaba internet – kõik see mis hetkel päevakorras on. Telekommunikatsiooni teemasid käsitlev mininstitute nõukogu saab toimuma 27.mail 2011 Brüsselis. Ungaris saab aga toimuma ministritetasandi konverents küberturvalisuse teemadel.